

מונורי (מתייחסת) ב"יחסים אסורים" מה טוב ומה רע, מה מותר ומה אסור

גם זה לא שובר אותם. הרי זאת תופעה באמת נדירה.

מה שמפתיע בסרט זה היחס של החברה הכפרית לצמד הזה. בסך הכל, מתקבל הרושם שהאיכרים, כמעט כמו הבימאי, מתרשמים כל־כך מעומק הרגשות הקושרים בין השניים, עד שאין הם מעזים לצאת נגדם.

"אין זו מאניפולציה של התסריט", מבטיח הבימאי, כאשר שואלים אותו כיצד יתכן שסביבה לא־מפותחת במיוחד, מבחינה תרבותית, תגיב ב"סלחנות רבה כל־כך". אני עצמי הופתעתי, כאשר חקרת את המיקרה האמיתית, מן הסובלנות שגילו הכפריים. למען האמת, היחידה המתנגדת בתוקף לשניים, ונלחמת להפריד ביניהם, היא אמם. אלא שבמיקרה שלה לא מדובר במוסר כי אם בתחושת־אשמה אישית. היא מרגישה אחרת למעשי צאצאיה, ודעתה נטרפת עליה בסופו של דבר.

"בתחקיר שעשיתי, הסתבר לי שבני כפרים של זוג האוהבים האומללים היו כמעט מוכנים לעבור על כל העניין בשתיקה, אילו ניתן היה לעשות זאת. ואומנם, בסרט עצמו, השוטר שבא לאסור אותם, אומר להם שלולא הביאו לעולם ילדים, אפשר היה להעלים עין מן הפרשה".

ההסבר של קוֹר־קובאץ' להתנהגות זו רומז גם לסיבה שהביאה אותו לביים את הסרט. "אנחנו חיים בתקופה של התרופפות מיסגרות, מוסריות וחברתיות גם יחד. שעה שהמיסגרות הישנות הולכות ונעלמות, מיסגרות חדשות לא קמו עדיין, ואנשים רבים עדיין מגששים באפלה ואי־נסמכים להגדרת לעצמם מה טוב ומה אסור. הסרט הזה בא לעורר עוד שאלה אחת, שלכאורה יש לה אולי תשובה מיידית, אבל במבט שני נראית סבוכה הרבה יותר."

בניגוד לכלל ההונגרי. בניגוד לסרטים המטופחים, המעורבים והמלוטשים, היוצאים ב"דר־כלל מהונגריה, יחסים אסורים הוא סרט כמעט מחוספס, ובכוונה תחילה. "ידעתי מראש שלא אצליח במשימי אלא אם כן אימצו מכל התייפופות, קבצתי לעצמי מראש שהמצלמה תנוע רק כאשר הברחני מעל לכל ספק, ואף אחת מן הדמויות לא תזכה להתמקד למען ההיר" פעה החיצונית הנוצצת."

בחירת השחקנים היתה פועל יוצא מגישה זאת. "הרגשתי שלילי מונורי היא אולי היחידה המסוגלת להפיק בתוך הפקיד הראשי את המי־דה הדרושה של היסטריה, המעורבת בעקשנות ובסער־תחושים איריה, משהו שעל גבול הטרור, ועם זאת אנושי מאוד."

לילי מונורי, דר־אגב, למי שאינו זוכר, גילי־מה את רעייתו העקרה של אציל הונגרי, שהומי־נה נערה יהודית ללדת ילד לבעלה, בסרטה של מארתה מסארוש, הירושות.

דברים דומים אומר הבימאי גם על מיקלוש סקלי, המופיע לצידה של מונורי, והוא מוסיף: "למולי, הם התאהבו זה בזה ביום שנפגשו לחתימת החוזה, ועובדה זו מורגשת מאוד בסרט. שניים אלה הם כאילו יצור אחד, ולילי יכולה היתה להרגיש בנוחיות מוחלטת בסצינות האהבה הסוערות. בהן נדרשה להופיע. במהלך הסרט גילו שהם נוצרו זה לזה, ולאחר מכן, אף הביאו לעולם בת קטנה."

קולנוע

אורחים

אהבת האח והאחות

אהבה נואשת,

אמיתית, עמוקה,

בלתי־ניתנת למעצורים

הקולנוע ההונגרי נוטה לטפל בשנים האחרונות בייחס של הרשויות למי שחורג מן הנורמות המקובלות בהתנהגותו המינית. הוא מוקיע יחס זה כדוגמה לסוג מסוים של כפייה חברתית, ובתור שכזה, למחסום מפני רמוקריה של ממש. זה מה שקרה בסרט שכבר הוצג בארץ, מבט אחר, שבו הקורבנות היו שתי נשים שניהלו ביניהן יחסים לסביים. זה קורה שוב בסרט אחר, יחסים אסורים. שיוצג בארץ החדוש.

הנושא עשוי להיות אתגר לא רק לאמות המוסריות של המדינות הסוציאליסטיות, אלא גם לבני המערב המתנאים במהפכה המינית שעברה עליהם. כי הסרט מדבר על אהבה נואשת, אמיתית ועמוקה בין אח ואחות, יוציא חלציה של אותה אם, אם כי לא מאותו האב.

סטיארט ורומן - חביבהמונים וגיבור למופת

האשה האידיאלית באמריקה - כנועה, אוהבת, חמודה, חייכית, מבינה, בקיצור, כל מה שהרתיח בזמנו את הפמיניסטיות. במידה רבה של צדק, ומרתיח אותן עד היום הזה. אין ספק שהסרט נראה היום כמעט כהנצחה מוסיאונת לסניגון שעבר זמנו, ואם הוצא בכל זאת להפצה חוזרת, הרי זה משום שחברת וורנר גילתה במחסניה הקלטה סטריאופונית של המוסיקה המקורית, שלא שימשה את הסרט בזמנו. משום שבתיהקולנוע היו חסרים את הציוד המתאים.

קדוש בצלופן

סיפורו של גלן מילר (לב 2. תל־אביב, ארצות־הברית) - גולה ממותקת ועטופת־צלופן זו שהופק קה בשנת 1954, היא דוגמה נאה לז'אנר קולנועי שלם שהיה מקובל אז. הביוגרפיה הקולנועית של כוכבי־המוסיקה. הפעם היא מוקדשת לאחד מענקי־הסיווג של התקופה, ג'ון־הטרומבון ומנצח־התיזמורת גלן מילר. שיצר צליל אופייני, גוון אופייני וסיגנון מוסיקלי המיוחד לו. עצם העובדה שעיקבותיו נעלמו במסוס שנועד היה להביא אותו אל החזית בצרפת, בימי מלחמת־העולם השניה, הפכו את דמותו של מילר לאגדה חיה. אחד מקדושי המוסיקה הפופולארית באמריקה, אליה הצטרפו מאוחר יותר, בצורות שונות ובאופי אחד לגמרי, אנשים כמו באדי הולי, או להבדיל, ג'ים מוריסון וג'ניס ג'ופלין.

אמריקה אוהבת להעריך אנשים כאלה. אחרי מותם, גם אם עשתה להם את המוות בעודם בחיים, והרי מילר עצמו היה חביבהמונים וגיבור למופת עוד קודם שהופל מטוסו מעל שמי־צרפת. הסרט דואג להסיר כל צל של ספק בנידון. הוא מציג אותו כהתגלמות היושר, הסבלנות, הכישרון, המסירות וכן הלאה. אם ההתפתחות המוסיקלית שלו אינה מהווה מישקל גדול בסרט, יש לפחות סצינה אחת, ג'ים־סשיון, שבה משתתפים לואי ארמסטרונג וג'ון קרופה, והיא סצינת־חובה לכל חסידי מוסיקת הג'אז.

ג'ון אליסון מציגה כאן את מה שנהוג היה לראות כדמות

יש תיקווה

נאדיה (אסתר, תל־אביב, ישראל) - כתיאור של מצב רצוי במערב היחסים בין יהודים לערבים בארץ, זה יכול להיות דווקא קצה

מוצלח לחוט שצריך לגלגל אותו הלאה. כהצגה ריאליסטית של מני הדברים, זאת תמונה ורודה עד כדי כך שהיא מעוררת ספקות.

נאדיה היא נערה ערבית, הרוצה בכל מחיר לרכוש דעת ולהיות רופאה. מאחר שברור לה כי החינוך שתרכוש בבית־הספר התיכון בכפר אינו מספיק, היא מתעקשת להירשם לפנימיה של נערות ונערים יהודים, בתמיכת אביה ודודתה, ובהתנגדות שאר בני־המשפחה. בפנימיה היא נתקלת כמובן בחשדנות הטיבעית שמעורר המוצא שלה, ובפער התרבותי והחינוכי שמפריד בינה, בת למישפחה שמרנית מן הכפר, הרי־צה קודם כל ללמוד, לבני גילה היהודים מן העיר, המבקשים בראש ובראשונה ליהנות מן החיים.

זה כמובן הבדל אחד מני רבים, היוצרים חיץ בינה לבין חבריה לספסל־הלימודים, אבל מאחר שהמדובר בסך הכל בחברה טובים, הכל כמעט מתדד ובא על מקומו בשלום. אפילו העימותים הקטנים הנוצרים בכיתה, כאשר מלמדים שיעור בהיסטוריה המבין תלמידים ערבים, או כאשר תיכו־ניסט יהודי מנסה להתחיל עם הגימנזיסטית הערבית הממוכחת, היודעת כי שום דבר לא יכול לצאת מזה. המשבר החמור ביותר נוצר כאשר אנשי אש"ף מפוצצים תחנת־

סויה ואזולאיהספרי - תיכוניסט וגימנזיסטית

אוטובוס. בשידורי־הרדיו מודיעים על קורבנות רבים, והכל מתבוננים בנאדיה כאילו היא האשמה בכך. כל האידיילית כמעט מתפוצצת, אבל בסוף, בכל זאת יש תיקווה. אילו הכל בעולם היו אנשים נחמדים ובעלי רצון טוב, יתכן שזה הסרט שהיה מודרך אותם במעשיהם. מאחר שהעולם פחות מושלם מזה, אין מנוס מהתייחסות לסיפורה של גלילה רון־פדר, כפי שבאים אותו אמנון רובינשטיין, כאל כוונה טובה שמעט בסיס בצידה.